

A. god. A. Kleckina k-gam
Nacionālās Radio un Televīzijas Padomes priekšsēdētājam

Smilšu iela 1/3
Rīga LV - 1939

2008. gada 20. novembrī VB SIA „Latvijas Televīzija” (turpmāk - LTV) publiskoja un nodeva sabiedrības apspriešanai dokumentu „Nacionālā pasūtījuma projekts 2009. gadam un LTV attīstības stratēģija 2009. - 2011. gadam”. Tomēr, iepazīstoties ar šo dokumentu, jāsecina, ka LTV, to sagatavojot, nav ievērojusi Radio un televīzijas likuma 55. pantā ietvertos noteikumus par Nacionālā pasūtījuma sagatavošanas procesu, kā arī labas pārvaldības principu, kas, saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektās daļas noteikumiem paredz atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses.

LTV publiskotais dokuments ir deklaratīvs, proti, tas nesatur būtisku informāciju par LTV programmas veidošanu, saturu un finansu izlietojumu 2009. gadā, līdz ar to tas neatbilst Radio un televīzijas likuma 53.panta prasībām – „53.pants: *Nacionālais pasūtījums ir Nacionālajā radio un televīzijas padomē apstiprinātais **programmu un raidījumu kopums**, kurā ievērotas šā likuma prasības un kuram ir **nepieciešamais finansiālais nodrošinājums**”.* Tajā nav analizēta pašreizējā situācija LTV, ne programmatiski, ne arī finansiāli, kas ir obligāts priekšnoteikums, lai sekmīgi izstrādātu jaunus plānus un stratēģijas. Tāpat nav saprotams, par kādiem līdzekļiem (LTV gada budžets saglabājas iepriekšējā līmenī) tiks veidots LTV 3.kanāls – LTV Kultūra, kas saskaņā ar LTV attīstības stratēģiju, tikšot piedāvāts skatītājiem 2009.gada vidū vai otrajā pusē. Atliek tikai minēt, vai jaunā LTV kanāla veidošana notiks uz jau esošo rēķina, vai arī LTV vadība cer piesaistīt privāto kapitālu, ar visām no tā izrietošajām sekām. Uzskatu, ka it īpaši šobrīd, ekonomiskās krīzes apstākļos, kad valdība cenšas ierobežot jebkuru nelietderīgu līdzekļu izlietojumu, un pat gatavojas aizņemt ievērojamas naudas summas no starptautiskām finanšu institūcijām, jebkuram nodokļu maksātāju naudas izlietojumam, ir jābūt atklātam un sabiedriski apspriežamam!

Publiskojot šādu nepilnīgu dokumentu LTV un Nacionālā Radio un Televīzijas padome (turpmāk NRTP) vien formāli izpildījušas normatīvajos aktos ietvertos noteikumus par sabiedrības interešu ievērošanu, tostarp, uzklusot ieinteresēto personu viedokļus. Savukārt sniegtās informācijas saturus *de facto* liedz iespēju sabiedrības kvalitatīvai līdzdarbībai Nacionālā pasūtījuma sagatavošanā un apspriešanā.

Ievērojot minēto, **lūdzu Informācijas atklātības likumā noteiktajā kārtībā sniegt informāciju par LTV sagatavoto nacionālo pasūtījumu 2009. gadam. Lūdzu nodrošināt sabiedrībai piekļuvi visiem dokumentiem, kas iekļauti „Nacionālā pasūtījuma projekts 2009. gadam” projektā, pirms NRTP to apstiprina.**

Vēlos Jums norādīt uz vairākiem, manuprāt, nozīmīgiem, tiesvedībā pielietojamiem apsvērumiem, pieņemot lēmumu par šo iesniegumu.

1. Gan LTV, gan NRTP līdz šim mutvārdos liegušas iespēju iepazīties ar Nacionālā pasūtījuma saturu plašākam interesentu un profesionāļu lokam, kuri, pamatojoties uz Radio un Televīzijas likuma 55. panta noteikumiem, izteikuši vēlmi iesaistīties nacionālā pasūtījuma veidošanā. Šāds lēmums pamatots ar informācijas komercnoslēpuma (ierobežotas pieejamības) statusu.
2. Atteikums sniegt informāciju ir personas Satversmē noteikto tiesību ierobežojums (sal. Satversmes tiesas spriedums lietā Nr. 04-02(99)), kuru īstenojot iestādei jāievēro LR Satversmes 116. pantā un Administratīvā procesa likumā (66. pants) ietvertie nosacījumi: ierobežojumam jābūt nepieciešamam legītīma mērķa sasniegšanai, vajadzīgam un samērīgam, salīdzinot privātpersonas/-u tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu.
3. Informācijas statusa noteikšanas pamatā ir konkrēts rīks, ka tās satura izpaušana ierobežos iestādes funkciju efektīvu īstenošanu, vai radīs/ var radīt kaitējumu personas ar likumu aizsargātām interesēm. Tātad informācija tiek uzskatīta par ierobežotas pieejamības ziņām (tostarp, komercnoslēpumu, kura pazīmes noteiktas Komerclikuma 19. pantā) un ir attiecīgi aizsargājama, ja tā atbilst diviem (kumulatīviem) nosacījumiem, kas ietverti Informācijas atklātības likuma 5. panta pirmajā daļā. Pirmkārt, „informācija, ir paredzēta ierobežotam personu lokam sakarā ar darba vai dienesta pienākumu veikšanu”, otrkārt, informācijas „izpaušana vai nozaudēšana šīs informācijas rakstura un satura dēļ apgrūtinā vai var apgrūtināt iestādes darbību, nodara vai var nodarīt kaitējumu personu likumiskajām interesēm”. No iepriekš minētā izriet, ka, lemjot par ierobežojuma apjomu, LTV un NRTP ir jāspēj raksturot un pamatot LTV legītīmo interešu apdraudējums, saistībā ar informācijas izlietošanas konkrēto mērķi – sabiedrisko apspriešanu, kuras mērķis ir sniegt pamatotu kritiku un kvalitatīvu pienesumu LTV programmu veidošanā.
4. Neapšaubot, ka ierobežojums informācijas pieejamībai kalpo legītīmas (sabiedrības) tiesiskas intereses aizsardzībai: informācijas izpaušana saistīta ar reālu vai potenciālu aizskārumu (risku) LTV kā komersanta interesēm, ierobežojot tā konkurētspēju reklāmas piesaistīšanā, salīdzinot ar citiem tirgus dalībniekiem, uzskatu, ka komercnoslēpuma statusa attiecināšana uz dokumentu, kuru apstiprina publiska institūcija, visā tā apjomā nav nedz piemērota, nedz vajadzīga, nedz arī samērīga, lai šo sabiedrības interesi pietiekami efektīvi aizsargātu.
5. Apsverot konkrētā ierobežojuma piemērotību un vajadzību, lai aizsargātu iepriekš raksturoto sabiedrības interesi LTV efektīvā darbībā, jāatzīmē, ka Radio un Televīzijas likuma 53. un 55. pants paredz, ka valsts pasūtījums ir tie raidījumi, kuru veidošanas izmaksas sedz ikgadēja valsts budžeta dotācija. Lasot minēto normu kopsakarā ar Informācijas atklātības likuma 1. panta ceturto daļu, LTV tāpat kā citām institūcijām, kuras izmanto valsts budžeta līdzekļus publiska uzdevuma īstenošanai, ir jāspēj sagatavot un sniegt savlaicīgu un pietiekamu informāciju par plāniem, rīcību un rezultātiem, ciktāl tā attiecas uz publisko līdzekļu izlietojumu. Proti, ir apšaubāms, vai LTV kā uzņēmējdarbības subjekta (sabiedrības) intereses nav iespējams aizsargāt citādi, kā vien atsakot iespēju iepazīties ar informāciju par plānoto programmas saturu pilnībā.
6. Jēdzienu „pietiekams” un „savlaicīgs” nozīme būtu noskaidrojama saistībā ar likumisko prasību, sagatavojot nacionālo pasūtījumu, vispusīgi izzināt skatītāju vēlmes, kā arī no labas pārvaldības principa izrietošā prasība nodrošināt personas/-u kvalitatīvu iespēju līdzdarboties un izteikt viedokli par lēmumiem vai rīcību, kas tieši skar to intereses.
7. LTV programmas veidošana nenoliedzami un tieši ietekmē sabiedrības intereses saņemt kvalitatīvu, vispusīgu un objektīvu informāciju par norisēm Latvijā un pasaulē. Atteikšanās savlaicīgi sniegt pietiekamu informāciju, kas ļautu ieinteresētajām personām kvalitatīvi

līdzdarboties Nacionālā pasūtījuma projekta apspriešanā, nevar tikt uzskatīta par samērīgu ar LTV kā publiskas raidsabiedrības (sekundāro) komersanta interešu aizsardzību.

Ar cieņu,

Māris Bērziņš

2008. gada 2. decembrī